

Ільчук Світлана,
студентка
ВСП «Рівненський коледж НУБіП України»

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМНИХ АСПЕКТІВ ВИКОРИСТАННЯ КРЕАТИВНОГО ОБЛІКУ В КОРПОРАЦІЯХ

Однією із найбільш критичних проблем у корпоративному управлінні більшість учених визначає опортуністичну поведінку агентів. Для окреслення ефективних шляхів мінімізації такої практики з допомогою використання облікової системи корпоративних структур є доцільним визначення сутності категорії «креативний облік» у контексті системи облікових стандартів, які забезпечують реальне і достовірне відображення діяльності.

Поняття «креативний облік» використовується системою бухгалтерського обліку з 1970-х рр. ХХ-го століття. Однак, незважаючи на досить тривалу практику його застосування, погоджуємося з результатами наукових досліджень Царука В. Ю. щодо існування багатьох проблемних питань відносно його використання [9, с. 39].

Серед основних причин неадекватного застосування креативного обліку вважаємо доцільним виділити наступні: 1) відсутність однозначного трактування поняття «креативний облік» у працях науковців; 2) відсутність регламентації поняття «креативний облік» у законах та інших нормативно-правових актах; 3) відсутність науково обґрунтованого визначення поняття «креативний облік» у системі бухгалтерського обліку; 4) відсутність юридичного статусу поняття «креативний облік» у системі бухгалтерського обліку; 5) відсутність чіткого спектру інструментів та методів креативного обліку.

Невирішеною залишається також ідентифікація поняття «креативний облік» стосовно специфічних функцій управлінського обліку [2, с. 7-18] і параметрів розвитку корпоративної обліково-аналітичної системи підприємства [3, с. 13-19].

Немає також однозначного розуміння місця та ролі поняття «креативний облік» в функціонуванні облікової системи вцілому, тобто чи є він негативним явищем, чи позитивним.

Зокрема, щодо останньої причини, думки вітчизняних науковців можна диференціювати у розрізі двох протилежних позицій: 1) представники першої позиції (Пушкар М.С. [7, с. 36], Гриценко О.І., Скорба О.А. [4, с. 817]) вважають, що креативний облік є ні чим іншим як засобом підвищення релевантності облікової інформації, оскільки він дозволяє забезпечити всі існуючі інформаційні потреби користувачів шляхом застосування креативного мислення і творчих методів обліку; 2) представники другої позиції (Арендар Л.В., Мокринська З.В. [5, с. 151-152], І.А. Панченко [6, с. 25]) наголошують на тому, що креативний облік характерний лише негативними проявами і використовується суб'єктами організації обліку виключно для проведення маніпуляцій з обліковими даними і здійснення шахрайств для досягнення власних інтересів і введення в оману користувачів облікової інформації стосовно реального стану справ підприємства.

За результатами проведеного наукового дослідження щодо ідентифікації позитивних і негативних аспектів застосування креативного обліку в обліковій практиці корпорацій, можемо стверджувати, що креативний облік володіє одночасно і негативними, і позитивними проявами. За нашим переконанням, креативний облік все таки доцільно використовувати для важливих цілей з метою задоволення особливих обліково-інформаційних потреб користувачів, однак у межах чинних принципів і правил та з дотриманням облікового законодавства.

Список використаних джерел

1. Боцян Т. В. Етичний вимір відображення облікової інформації. Адаптаційно-інтеграційні механізми управління інноваційними процесами в економіці: колективна монографія. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2019. С. 7-14.
2. Бруханський Р. Ф. Ідентифікація специфічних функцій стратегічного управлінського обліку. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 1. С. 7-18. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.01.007>.
3. Бруханський Р. Ф. Параметри розвитку корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи підприємства. Облік і фінанси. №1 (87). 2020. С. 13-19.

4. Гриценко О. І., Скорба О.А. Креативне мислення в обліку як передумова ефективності бізнесу. Інфраструктура ринку. Одеса. 2018. № 25. С. 813-818.
5. Мокринська З. В., Арендар Л. В. Проблеми креативного обліку. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 5. С. 147-152.
6. Панченко І. А. Креативний облік як засіб маніпулювання величиною фінансових результатів. Економічні науки. 2012. Вип. 9. С. 20-26.
7. Пушкар М. С. Креативний облік – благо для бізнесу та суспільства. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 10-11 жовт. 2014 р.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. С. 36-39.
8. Царук В. Ю. Принципи корпоративного управління та бухгалтерський облік: шляхи гармонізації. Облік і фінанси. № 4 (82). 2018. С. 77-83.
9. Царук В. Ю. Креативні облікові практики в корпоративних структурах. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 3-4. С. 37-45. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.03.037>.